

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.19.2.2023

Pan
Roman Rogoziński
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Płaska w Żylinach
Sucha Rzeczka 60, 16-326 Płaska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/057 – Realizacja projektu strategicznego „Leśne gospodarstwa węglowe”.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Płaska w Żylinach ¹ , Sucha Rzeczka 60, 16-326 Płaska
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Rogoziński, Nadleśniczy Nadleśnictwa Płaska w Żylinach, od 9 maja 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – Leszek Skubis – Nadleśniczy od 1 stycznia 2017 r. do 1 lutego 2018 r. – Radosław Puczyłowski – Nadleśniczy od 2 lutego 2018 r. do 9 maja 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Planowanie i realizacja przez nadleśnictwa Projektu Leśne Gospodarstwa Węglowe.
Okres objęty kontrolą	Lata od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Małgorzata Przymierska-Dąbrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/146/2023 z 28 sierpnia 2023 r. (akta kontroli str.1-3)

¹ Dalej: Nadleśnictwo.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację projektu strategicznego „Leśne gospodarstwa węglowe”.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Nadleśnictwo terminowo zaplanowało projekt Leśne Gospodarstwa Węglowe ⁴ oraz dokonało właściwego wyboru lokalizacji. Opracowano wymagany program węglowy ⁵ , przy czym z przyczyn niezależnych od Nadleśnictwa brakowało w nim danych o szacunkowej wielkości biomasy. Na terenie LGW, na ogół planowo realizowano działania dodatkowe wynikające z PW, a opóźnienia wynikały z przyczyn niezależnych od Nadleśnictwa. Zrealizowane działania dodatkowe w ramach projektu przyniosły pozytywny efekt dla środowiska w postaci wzbogacenia składów gatunkowych na powierzchniach objętych działaniami. Sprawozdania z Realizacji Programu Węglowego co do zasady sporządzane były rzetelnie i w wyznaczonym terminie. W przypadku sprawozdań za lata 2019 i 2022 nie ujęto jednak wszystkich danych, dotyczących zrealizowanych działań dodatkowych w zakresie ochrony gleby przed pracami odnowieniowymi, na dwóch adresach leśnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR	Planowanie i realizacja przez nadleśnictwa Projektu Leśne Gospodarstwa Węglowe
Opis stanu faktycznego	1. Nadleśnictwo rzetelnie dokonało wyboru lokalizacji LGW. W odpowiedzi na maila z października 2016 roku, dotyczącego zaproponowania listy potencjalnych wydzieleń mogących wejść do I etapu realizacji projektu LGW Nadleśnictwo wskazało 114 adresów leśnych (łącznie 870,97 ha powierzchni). W okresie od lutego 2017 roku do września 2018 roku odbywał się proces uzgodnień z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych⁶ i ostatecznie zakończył się zatwierdzeniem przez Nadleśniczego programu węglowego. LGW utworzono na terenie siedmiu leśnictw: Gruszek, Okop, Ostryńskie, Kudrynki, Wołkusz, Hanus, Królowa Woda. Projekt był realizowany na terenie 50⁷ wydzieleń drzewostanowych o łącznej powierzchni 81,31 ha. Jak wyjaśnił Nadleśniczy: <i>ustalenie lokalizacji Leśnych Gospodarstw Węglowych w rozumieniu wyboru jednostek LP, uczestniczących w projekcie nastąpiło w uzgodnieniu między Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (CKPŚ) a Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych. Natomiast wybór poszczególnych powierzchni, zakwalifikowanych do projektu w nadleśnictwie był wynikiem akceptacji propozycji, która uwzględniała podstawowe, dziesięcioletnie zadania gospodarcze nadleśnictwa określone planem urządzania lasu na lata 2015-2024, oraz charakterystyką przewidzianych w ramach LGW działań dodatkowych.</i> (akta kontroli str. 4-101) W trakcie oględzin stwierdzono, że na pięciu wydzieleniach nie ma informacji o tym, że powierzchnia wchodzi w skład LGW. Jedynie na powierzchni dwóch z nich występują pojedyncze drzewa oznakowane czarną linią. Powierzchnia trzech z pięciu wydzieleń jest ogrodzona, a na ich terenie rośnie młody las. (akta kontroli str. 190-221) W 2018 roku na 42 z 50 wydzieleń, stanowiących 82,9% (67,4 ha) powierzchni LGW, przeważającym gatunkiem drzew była sosna, na kolejnych pięciu wydzieleniach stanowiących 15,9% (12,88 ha) powierzchni LGW występował świerk, a na pozostałych dwóch działkach stanowiących 0,5% (0,43 ha) powierzchni LGW pierwszym gatunkiem była dągleja. Jedna działka o powierzchni 0,6 ha stanowiła grunt rolny do zalesienia. (akta kontroli str. 100-101)

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: LGW, projekt.

⁵ Dalej: PW.

⁶ Dalej: DGLP.

⁷ Pierwotnie w 2018 roku w skład LGW wchodziło 45 wydzieleń, a po aneksowaniu w lutym 2020 roku dodano cztery wydzielenia, a w przypadku jednego wydzielenia zmieniono jeden adres wewnętrzny na dwa.

2. Program Węglowy⁸ został sporządzony 25 września 2018 r. na specjalnie do tego dedykowanym portalu węglowym⁹, zatwierdzony przez Nadleśniczego Nadleśnictwa i przedstawiony do opiniowania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku¹⁰. W dniu 17 października 2018 r. RDLP wydało pozytywną opinię w zakresie przedstawionego PW Nadleśnictwa. Dokument zawierał większość elementów wymaganych wzorem określonym w załączniku nr 4 do Zarządzenia nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą „Leśne Gospodarstwa Węglowe”¹¹, tj.: charakterystykę taksacyjną poszczególnych wydziałów leśnych, szacunkową zawartość węgla w wydzieleniu leśnym (na początek i na koniec okresu prognostycznego), rok realizacji programu, a także zaplanowane do realizacji działania dodatkowe (oznaczone kodem oraz powierzchnią). Nie zawierał natomiast szacunkowej wielkości biomasy w wydzieleniu leśnym (na początek i na koniec okresu prognostycznego). Dokument obejmował realizację działań dodatkowych w latach 2017-2024. (akta kontroli str. 4-99)

W zakresie sposobu określenia szacunkowej zawartości węgla w wydzieleniu leśnym (bez działań dodatkowych i z działaniami dodatkowymi) na początek i na koniec okresu prognostycznego, a także wynikającej z powyższych wielkości dodatkowej ilości pochłoniętego dwutlenku węgla, Nadleśniczy wyjaśnił, że: *obliczenia na potrzeby Programu Węglowego były dokonywane na podstawie algorytmów, zawartych w oprogramowaniu wykorzystującym CBM-CFS3, tzn. kanadyjski model budżetu węglowego, dostosowany do warunków krajowych, zgodnie z Zarządzeniem nr 67 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 września 2018 r. w sprawie realizacji projektu rozwojowego pod nazwą „Leśne gospodarstwa węglowe”. Nadleśnictwo nie uczestniczyło w tych obliczeniach; ich wyniki były przedstawione w udostępnianym nadleśnictwom portalu węglowym w czasie generowania Programu Węglowego.* (akta kontroli str. 50-95, 100-101, 173-178)

Łączna dodatkowa ilość pochłoniętego dwutlenku węgla, określona w PW, była zgodna z ilością określoną dla Nadleśnictwa w Zbiorczym Programie Węglowym¹² i wynosiła 4.205 ton CO₂, jednak na powierzchni ośmiu z 50 wydziałów tworzących LGW, mimo zaplanowania działań dodatkowych dodatkowość CO₂ wynosiła 0 ton, a dla dwóch wydziałów stanowiła wartość ujemną. Nadleśniczy nie kwestionował dokonanych obliczeń, wyjaśniając: *Nadleśnictwo (...) nie szacowało faktycznej ilości dodatkowo pochłoniętego dwutlenku węgla w wyniku działań dodatkowych na obszarze objętym projektem LGW. Obliczeń dokonywano w ramach zadań i działań konsorcjum badawczego.* Do dnia zakończenia kontroli koszty zrealizowanych na tych wydzieleniach działań dodatkowych wynosiły 26,4 tys. zł. Na kolejnych 14 wydzieleniach wchodzących w skład LGW, a oznaczonych jako obszar referencyjny, nie wskazano działań dodatkowych oraz nie oszacowano dla tych wydziałów dodatkowej ilości pochłoniętego CO₂. (akta kontroli str. 50-95, 100-101, 226-230)

W PW zaplanowano następujące działania dodatkowe: regulacja wieku rębności na powierzchni 28,51 ha (dwa wydziały), podsadzenia na powierzchni 25,81 ha (21 wydziałów), ochrona gleby w procesach pozyskiwania drewna na powierzchni 13,36 ha (pięć wydziałów), inne działania typu pozostawienie martwego drewna na powierzchni 11,17 ha (dwa wydziały), gatunki szybko rosnące drzewiaste na powierzchni 1,86 ha (pięć wydziałów) oraz zalesienie na powierzchni 0,6 ha (jedno wydzielenie). Wszystkie działania mieściły się w katalogu działań dodatkowych wyszczególnionych w załączniku nr 5 do Zarządzenia DGLP w sprawie realizacji projektu LGW. (akta kontroli str. 50-101)

⁸ Dalej: PW.

⁹ <https://silp-lgw.zilp.lasy.gov.pl/LGW/login.xhtml>.

¹⁰ Dalej: RDLP.

¹¹ B.I.LP. z 2018 r., poz. 152, zwane dalej: Zarządzenie DGLP w sprawie realizacji projektu LGW.

¹² Zgodnie z decyzją nr 177 DGLP z dnia 25 września 2018 r. w sprawie zatwierdzenia Zbiorczego Programu Węglowego (ZPW), ustalenia Rezerwy Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW), ceny jednostkowej JDW oraz Regulaminu sprzedaży w portalu aukcyjnym pn. „e-klimat” (B. I. LP Nr 11, poz. 164), uchylona z dniem 2 września 2019 r. na mocy § 2 decyzji nr 134 z dnia 2 września 2019 r., Decyzja Nr 134 DGLP z dnia 2 września 2019 r. w sprawie zatwierdzenia Zbiorczego Programu Węglowego (ZPW), ustalenia rezerwy Jednostek Dwutlenku Węgla (JDW), ceny jednostkowej JDW oraz Regulaminu sprzedaży w aplikacji e-klimat.lasy.gov.pl (B. I. LP z 2019 r. Nr 10, poz. 117), jak wynika z §2 Decyzji Nr 95 DGLP z dnia 15 września 2021 r. w sprawie Regulaminu sprzedaży w aplikacji e-klimat.lasy.gov.pl (B. I. LP z 2021 r. Nr 10, poz. 97, ze zm.) ww. decyzja została uchylona z dniem 15 września 2021 r.

W 2017 roku zrealizowano wszystkie zaplanowane do realizacji działania dodatkowe takie jak: podsadzenia szybkorosnących gatunków drzew oraz zalesienie gruntu rolnego, na łącznej powierzchni 2,46 ha (sześć wydzieleń). W 2018 roku spośród dwóch pierwotnie zaplanowanych działań dodatkowych zrealizowano jedno (podsadzenie II piętra) na powierzchni 1,1 ha (jedno wydzielenie), a drugie działanie dodatkowe przeniesiono do realizacji na 2019 rok¹³. W 2019 roku zaplanowano i faktycznie zrealizowano cztery działania dodatkowe takie jak: podsadzenia II piętra oraz ochronę gleby przed pracami na powierzchni, na łącznej powierzchni 8,58 ha (cztery wydzielenia). Na 2020 rok zaplanowano do wykonania działania dodatkowe na dziewięciu wydzieleniach, a zrealizowano na siedmiu z nich (podsadzenia II piętra oraz ochronę gleby przed pracami odnowieniowymi) o łącznej powierzchni 7,78 ha. Na dwóch wydzieleniach zrealizowano zaplanowane działania w następnym roku i jak wyjaśnił Nadleśniczy: *działanie na wydzieleniu 01-21-2-03-181a zostało wykonane w 2021 roku na pow. 3,00 ha. Działanie bezkosztowe, nie wykazane w sprawozdaniu rocznym. Działanie na wydzieleniu 01-21-2-03-162a – 23,60 ha rozpoczęte w 2020 i zakończone w 2021 roku. Działanie bezkosztowe, nie wykazane w sprawozdaniu rocznym.* Zastępca Nadleśniczego wyjaśnił, że: *Opóźnienie w realizacji zadania na przedmiotowych adresach leśnych (w drzewostanach), tzn. zabiegu związanego z pozyskaniem drewna, było skutkiem wykonania rocznego planu pozyskania (bez możliwości jego przekroczenia w roku kalendarzowym 2020) i nagromadzeniem zapasu drewna pozyskanego z tych drzewostanów. Było to związane z wystąpieniem trudności w jego zbyciu (drzewostan okazał się postrzelany; surowiec drzewny był obciążony odłamkami metali, co uczyniło go trudno zbywalnym, a o powyższym nie wiedzieliśmy na etapie planowania pozyskania i sprzedaży drewna).* Cięcia były kontynuowane w kolejnym roku kalendarzowym, tj. 2021 i dopiero wtedy zakończone. W 2021 roku, zgodnie z planem ujętym w PW, zrealizowano działania dodatkowe polegające na podsadzeniach II piętra, na dwóch wydzieleniach o łącznej powierzchni 2,86 ha. Na 2022 rok PW zakładał wykonanie działań dodatkowych polegających na podsadzeniach II piętra, na sześciu adresach wchodzących w skład LGW. Pięć z nich, na łącznej powierzchni 2,93 ha zrealizowano, a w odniesieniu do jednego niezrealizowanego Nadleśniczy wyjaśnił: *Nadleśnictwo nie wykonało w 2022 roku działania na wydzieleniu 01-21-13-188f-00 ze względu na opóźnienia w wykonaniu zabiegu trzebieży późnej TPP (brak możliwości wejścia z zabiegami na powierzchnię). Podsadzenia produkcyjne należy wykonywać dopiero po wykonanych zabiegach pielęgnacyjnych w drzewostanie. Wykonanie działania jest planowane na październik 2023 roku.* Na lata 2023-2024 zaplanowano do realizacji odpowiednio po: dwa i sześć działań dodatkowych. Do dnia zakończenia kontroli zrealizowano jedno działanie dodatkowe, z dwóch zaplanowanych na 2023 rok. Wszystkie działania dodatkowe realizowane były jednorazowo dla każdego adresu leśnego w okresie od 2017 roku do dnia zakończenia kontroli. (akta kontroli str. 50-101, 104-123, 179-185, 245)

Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Płaska został sporządzony na lata 2015-2024. Zaplanowane w nim działania dla obszaru obejmującego LGW nie pokrywały się z działaniami dodatkowymi wskazanymi w PW. W latach 2017 do dnia zakończenia kontroli nie aneksowano PUL w zakresie działań gospodarczych dla adresów leśnych objętych PW.

(akta kontroli str. 102-103, 226-230)

3. Działania dodatkowe w ramach projektu LGW realizowane były przez firmy zewnętrzne, wyłonione w trybie przetargu nieograniczonego w ramach szerszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego obejmującego zakresem usługi leśne realizowane na terenie całego Nadleśnictwa i stanowiły część robót wykonywanych w ramach ww. zamówień. W latach 2017-2021 umowy na usługi zawierane były na okres trzyletni, tj.: na lata 2016-2018 i 2019-2021, a od 2022 roku na okres jednego roku. Umowy zawarte z Zakładami Usług Leśnych¹⁴ umożliwiały terminową realizację wszystkich działań dodatkowych zaplanowanych w PW, natomiast nie było w tych umowach jakichkolwiek zapisów określających ilość dwutlenku węgla wytworzoną w ramach realizowanych prac leśnych, w szczególności w wyniku wykorzystania maszyn leśnych. (akta kontroli str. 100-101, 170-172)

¹³ Aneks do PW z dnia 19 lutego 2020 r.

¹⁴ Dalej: ZUL.

4. Prace na wydzieleniach tworzących LGW związane były głównie z podsadzeniami. Jak wyjaśnił Nadleśniczy: *Prace w ramach LGW były wykonywane ręcznie, jak i mechanicznie (maszynowo). Działania dodatkowe nie pociągały za sobą zmiany sposobu wykonywania prac, np. z prac ręcznych na mechaniczne czy odwrotnie, jeżeli odnowienia wykonywane były ręcznie, to podobnie odnowienia w ramach podsadzeń, przy pracach mechanicznych zmieniano sposób przygotowania gleby i np. zamiast wyorywania pasów stosowano tzw. frezowanie.* (akta kontroli str. 50-101, 179-185)

Przed rozpoczęciem prac leśniczy wystawiał zlecenie wykonania prac, które zleceniobiorca przyjmował do realizacji, a fakt ten potwierdzał podpisem na dokumencie. Każdorazowo dokumentem potwierdzającym zakończenie zrealizowanych robót był protokół odbioru robót w zakresie zagospodarowania lasu, podpisany przez przedstawiciela firmy realizującej prace i leśniczego. (akta kontroli str. 240)

Przeprowadzone 10 października 2023 r. oględziny potwierdziły, że:

- zaplanowane w PW działanie dodatkowe dotyczące regulacji wieku rębności zostało przeprowadzone poprzez wykonanie na wskazanym adresie leśnym (01-21-2-03-62-a-99 leśnictwo Królowa Woda) rębni IV D, polegającej na jednostkowym usunięciu drzew;
- dla wydzielenia nr 01-21-1-10-67-l-00 leśnictwo Gruszkę, zrealizowano działanie dodatkowe, zgodne z PW, polegające na wykonaniu podsadzeń II piętra takimi gatunkami drzew jak: grab i lipa, a kondycja sadzonek nie budziła zastrzeżeń;
- na wydzieleniu nr 01-21-1-11-259-a-01 leśnictwo Okop, stwierdzono wykonanie nasadzeń szybkorosnących gatunków drzew takich jak: daglezią i brzoza, co było zgodne z PW, a kondycja sadzonek nie budziła zastrzeżeń;
- dla wydzielenia nr 01-21-1-15-299-a-00 leśnictwo Wołkusz, przygotowanie gleby do nasadzeń nastąpiło za pomocą frezu zamiast pługa LPZ zgodnie ze wskazaniami zawartymi w PW, tj.: ochrona gleby przed pracami odnowieniowymi;
- zgodnie z PW, wydzielenie nr 01-21-1-15-343-mx-00 leśnictwo Wołkusz, zostało zalesione takimi gatunkami drzew jak: daglezią, grab, lipa drobnolistna i głóg, a kondycja sadzonek nie budziła zastrzeżeń.

Wszystkie zrealizowane działania dodatkowe zmierzały do osiągnięcia pozytywnego efektu dla środowiska. (akta kontroli str. 190-223)

5. Nadleśnictwo nie szacowało faktycznej ilości dodatkowo pochłoniętego CO₂ w wyniku działań dodatkowych na terenie LGW. Jak wyjaśnił Nadleśniczy: *W odpowiedzi na prośbę o sporządzenie niezbędnego dla kontroli zestawienia szacunkowej ilości dodatkowo pochłoniętego dwutlenku węgla w wyniku działań dodatkowych w ramach projektu LGW w zakończonych latach 2017-2022 informuję, że nie jest w stanie wyliczyć i przedstawić tych danych. Wg Zarządzenia nr 67 DGLP przedmiotem działań nadleśnictwa było „Opracowywanie Programów Węglowych i sprawozdań z realizacji Programów Węglowych” oraz „Realizacja działań dodatkowych”. Załącznik nr 6 do przedmiotowego zarządzenia wyczerpuje zakres informacji, które odnoszą się do działalności nadleśnictwa w ramach PW i nie ma wśród nich żadnych, dotyczących pochłanianego CO₂. Jest to potwierdzeniem, że obliczenia nie leżą w gestii Nadleśnictwa. Obliczenie dodatkowych ilości pochłoniętego CO₂, wymaga stosownej aplikacji, o której mowa w § 3 Zarządzenia nr 67, którą Nadleśnictwo nie dysponuje.* (akta kontroli str. 186-189)

6. Nadleśnictwo nie ponosiło kosztów na opracowanie PW oraz na sporządzanie sprawozdań z realizacji projektu LGW. (akta kontroli str. 179-185)

Łączne koszty realizacji projektu LGW poniesione przez Nadleśnictwo w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 24 października 2023 r. wyniosły 147,2 tys. zł netto z uwzględnieniem prewskaznika przy działalności mieszanej. W 2017 roku koszty wyniosły 29,2 tys. zł i w całości zostały pokryte z Funduszu Leśnego, na podstawie wniosku Nadleśnictwa złożonego do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W kolejnych latach koszty wyniosły odpowiednio: 3,0 tys. zł, 24,0 tys. zł¹⁵, 23,3 tys. zł, 13,2 tys. zł, 8,8 tys. zł oraz 45,7 tys. zł

¹⁵ Z uwzględnieniem kosztów działań dodatkowych na wydzieleniu 01-21-1-15-299-a-00, niewykazanych w sprawozdaniu rocznym.

i ponoszone były ze środków własnych, przeznaczonych na bieżącą działalność Nadleśnictwa. (akta kontroli str. 104-123, 231-232, 246)

W okresie objętym kontrolą¹⁶ Nadleśnictwo uzyskało łączne przychody związane z realizacją projektu LGW z tytułu usług ekosystemowych obszarów leśnych, na podstawie faktur wystawionych na rzecz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w wysokości 13,9 tys. zł netto (15,0 tys. zł brutto). Ilość sprzedanych jednostek dwutlenku węgla¹⁷ w danym nadleśnictwie została ustalona przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych, proporcjonalnie w stosunku do sumy jaką miało wytworzyć Nadleśnictwo w PW i nie było związane z faktyczną ilością wytworzonych JDW. (akta kontroli str. 124-169)

Ogledziny Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP) wykazały, że rzetelnie ewidencjonowano przychody i koszty. Wszelkie koszty takie jak: usługi leśne, sadzonki, transport, ogrodzenie itp. rozliczane były w systemie ze wskazaniem konkretnego adresu leśnego. Wydzielenia wchodzące w skład LGW miały w kodzie zadań, specjalne oznaczenie wskazujące na czynności związane z realizacją projektu. Sprawozdania sporządzane były ręcznie na podstawie danych pobranych z systemu dla konkretnego adresu leśnego. (akta kontroli str. 233-239)

Na terenie Nadleśnictwa nie tworzone w 2017 roku składów drewna energetycznego, o których mowa w zarządzeniu nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 17 stycznia 2017 r. w sprawie realizacji w formie wspólnego przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych projektu rozwojowego o charakterze pilotażowym pod nazwą „Leśne Gospodarstwa Węglowe”¹⁸ (które uchylono 1 stycznia 2018 r.). (akta kontroli str. 179-185)

7. Nadleśnictwo składało do RDLP Sprawozdania z Realizacji Programu Węglowego zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 6 do Zarządzenia DGLP w sprawie realizacji projektu LGW i z reguły z zachowaniem wymaganego terminu (do końca I kwartału roku następnego). W przypadku sprawozdania za 2020 rok przekroczono o jeden dzień termin złożenia sprawozdania, co jak wyjaśnił Nadleśniczy wynikało z nieprawidłowego funkcjonowania poczty służbowej Nadleśnictwa. (akta kontroli str. 104-123)

Sprawozdania z Realizacji Programu Węglowego za lata 2018, 2020 i 2021 odzwierciedlały wykonane działania, natomiast sprawozdania za lata 2019 i 2022 sporządzono nie uwzględniając w nim wszystkich zrealizowanych działań dodatkowych na powierzchniach objętych projektem, o czym szerzej napisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

8. W 2018 i 2022 roku Nadleśnictwo otrzymało informację o możliwości zaplanowania przedsięwzięć inwestycyjnych, jednak w żadnym z nich nie zgłaszało propozycji wykorzystania środków, które miały być uzyskane ze sprzedaży jednostek dwutlenku węgla informując, że w przyszłości rozważy stworzenie programu zadań edukacyjnych dla młodzieży szkolnej pod kątem zwiększenia świadomości ekologicznej, w tym również problemu emisji CO₂. (akta kontroli str. 179-185, 222-225)

W latach 2017 do dnia zakończenia kontroli na terenie Nadleśnictwa nie były realizowane przedsięwzięcia, finansowane ze środków uzyskanych ze sprzedaży JDW. (akta kontroli str. 179-185)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Sprawozdania z Realizacji Programu Węglowego za lata 2019 i 2022 sporządzone przez Starszego Specjalistę Służby Leśnej ds. zagospodarowania lasu były nierzetelne, ponieważ nie wykazano w nich części adresów leśnych, na których zrealizowano działania dodatkowe w ramach projektu LGW. W sprawozdaniu za 2019 rok wyszczególniono działania dodatkowe zrealizowane na trzech wydzieleniach o powierzchni 5,09 ha o łącznej wartości 17,7 tys. zł, a nie uwzględniono działań dodatkowych na jednym wydzieleniu o powierzchni 3,49 ha o wartości 6,2 tys. zł. W sprawozdaniu za 2022 rok nie wykazano zrealizowanych działań dodatkowych na jednym wydzieleniu o powierzchni

¹⁶ T.j.: Do końca III kwartału 2023 r.

¹⁷ Dalej: JDW.

¹⁸ B.I.LP. z 2017 r. Nr 2, poz. 17.

2,53 ha, przy którego realizacji nie poniesiono kosztów. Do dnia zakończenia kontroli¹⁹ Nadleśnictwo nie złożyło korekty sprawozdań. (akta kontroli str. 50-101, 112-113)
Nadleśniczy, jako osoba odpowiedzialna, wyjaśnił, że nieuwzględnienie w sprawozdaniach zrealizowanych działań dodatkowych wynikało z niedopatrzenia oraz przeoczenia i omyłki osoby sporządzającej sprawozdanie.
(akta kontroli str. 179-185, 231-232, 241-244)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Sporządzanie sprawozdań z Realizacji Programu Węglowego z należytą starannością, uwzględniając w nim dane wynikające z faktycznie zrealizowanych działań dodatkowych w ramach projektu LGW.2. Sporządzenie korekty sprawozdań za lata 2019 i 2022.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
--------------------------------	---

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.
---	--

Białystok, 27 października 2023 r.

podpis

Kontroler

Małgorzata Przymierska-Dąbrowska

Główny specjalista k.p.

/podpisano elektronicznie/

.....
podpis

p.o. Dyrektora Delegatury

Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

Janusz Pawelczyk

/podpisano elektronicznie/

.....

¹⁹ Tj.: 24 października 2023 r.

